

Meteorski roji v novembru in decembru 2016

Mimo so prijetne poletne noči, ko smo opazovali Perzeide, ki so nas letos prijetno presenetili s povečano aktivnostjo in lepimi bolidi. Ob koncu leta pa imamo še nekaj lepih meteorskih rojev.

Tauridi

Trenutno še do 10. decembra opazujemo Severne Tauride (NTA), ki imajo maksimum 12. novembra, ZHR = 5. So zanimiv meteorski roj, z lepimi bolidi. So srednje hitri, $V_{\infty} = 30$ km/s). Izvor meteoroidnega potoka je povratni komet 2P Encke z obhodno dobo 3,3 leta. V prisočju bo 10.3.2017. Ta potok je precej velik in razcepljen v 2 kraka. Tako da imamo severne NTA in južne STA Tauride. Radiant je v ozvezdju Bika. Južni Tauridi so imeli maksimum 10. oktobra (ZHR=8) in jih lahko opazujemo še do 19. 11.

Leonidi (LEO)

So aktivni od 6.11. do 30.11. Maksimum je 16./17.11. na žalost 3 dni po polni Luni. ZHR= 15+. So najhitrejši meteorji z $V_{\infty} = 71$ km/s. Pogosto opazimo svetle bolide. Radiant je v ozvezdju Leva. Matično telo je komet 55P/Tempel-Tuttle, ki pride v prisočje leta 2031.

Alfa Monocerotidi (AMO)

So aktivni od 15.11. do 25. 11. z maksimumom 25.11. So hitri meteorji $V_{\infty} = 65$ km/s, ZHR=5? Radiant je v ozvezdju Samoroga. Opazovanja bo motila Luna. Matično telo je neznano. Zanimiv je bil izbruh leta 1995 z ZHR=450. Možen naslednji bo 22.11.2019.

Geminidi (GEM)

So najštevilčnejši meteorski roj v letu. Aktivni so od 4. 12. do 16. 12. Maksimum je 13./14.12. Na žalost bo na ta dan polna Luna. So srednje hitri meteorji $V_{\infty} = 35$ km/s. ZHR = 120. Radiant je v ozvezdju Dvojčkov. Pogosto vidimo svetle bolide, včasih tudi svetlejšje od polne Lune. Pustimo se letos presenetiti.

Ursidi (URS)

So zadnji opaznejši meteorski roj v letu. Aktivni so od 17.12. do 22.12. Maksimum je 22.12. ZHR=10. So srednje hitri meteorji $V_{\infty} = 33$ km/s. Radiant je blizu zvezde Severnice. Matično telo je komet 8P-Tuttle. Obhodna doba je 13,8 let, v prisočju bo 27.8. 2021.

I shall fall

*Like a bright exhalation in the evening,
And no man see me more.*

William Shakespeare, Henry VIII

Stane Slavec

Efemeride december 2016

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.12.	07:24	16:18	08:41	18:12	CET
05.12.	07:28	16:17	11:30	22:02	CET
10.12.	07:33	16:16	14:10	02:40	CET
15.12.	07:37	16:17	18:18	08:37	CET
20.12.	07:41	16:19	23:48	11:55	CET
25.12.	07:43	16:22	03:47	14:12	CET
30.12.	07:44	16:25	08:13	17:52	CET

Planeti:

- ★ **Merkur** v ozvezdju Strelca skoraj ves mesec zahaja uro za Soncem, konec meseca pa naredi obrat in se mu preveč približa.

V A B I L O

Vabimo vas na mesečni sestanek, ki bo v torek 15. 11. 2016 ob 18^h v predavalnici F3 Fakultete za matematiko in fiziko, Jadranska 19, v Ljubljani. Glavni del sestanka bo predavanje:

Strojno učenje in Mars Express

dr. Bernard Ženko

Letos spomladi je Evropska vesoljska agencija ESA organizirala tekmovanje v okviru katerega je bilo treba izdelati model za napovedovanje porabe električne energije na vesoljski sondi Mars Express. Čeprav je bila izstreljena že leta 2003 in je porabila že večino goriva, sonda še vedno deluje. Eden večjih problemov pri nadaljevanju delovanja je iztrošenost baterije, zato je ESA želela dobiti model, ki bi omogočal čim bolj točno napovedovanje potrebne energije za ogrevanje sonde ter s tem posredno določitev energije, ki je na voljo za znanstvena opazovanja. Na predavanju si bomo pogledali zmagovalno rešitev, ki za modeliranje uporablja metode strojnega učenja in smo jo razvili na Institutu Jožef Stefan.

Vabljeni!

Bernard Ženko

Dodatne informacije o tem in preteklih predavanjih najdete na <http://www.adj.si>.

- ★ **Venera** je decembra Večernica. Sprva zahaja kmalu po sedmi uri, konec meseca pa jo lahko opazujemo do pol devetih. V začetku meseca se iz ozvezdja Strelca preseli v ozvezdje Kozoroga.
- ★ **Mars** zahaja ob pol desetih zvečer. Sredi meseca se iz ozvezdja Kozoroga preseli v ozvezdje Vodnarja.
- ★ **Jupiter** sprva vzhaja nekaj pred tretjo uro zjutraj, nato pa vse bolj zgodaj in je konec meseca na nebu že okoli enih. Nahaja se v ozvezdju Device.
- ★ **Saturn** ujamemo proti koncu meseca zjutraj, ko v ozvezdju Škorpiona vzhaja okoli pol sedmih.
- ★ **Uran** je v ozvezdju Rib sprva na nebu do treh zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in ga konec meseca lahko opazujemo le še do enih.

Zanimivi dogodki:

- ★ Zima se začne 21. decembra ob 11:44.
- ★ 14. decembra nastopi meteorski roj Geminidov, vendar opazovanja moti polna Luna.

Urška Pajer

E-poštni seznam slo-astro

Slovenski amaterski astronomi komuniciramo tudi preko poštne seznama ("mailing liste") **slo-astro**, kjer si izmenjujemo prispevke vseh vrst: opozorila o zanimivih astronomskih dogodkih in prireditvah, vabila na opazovanja, poročila o opazovanjih, vprašanja, ponudbo rabljene opreme itd. Prijavi se lahko vsak, dodatne informacije in prijavo na <http://www.adj.si/slo-astro>. Trenutno ima lista 111 članov.

Aram Karalič

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitve domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli, kar bodo ostali lani drutva z zanimanjem prebrali.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu